

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ohrožuje ztráta zdroje příjmů možnost uspět s oddlužením?

Jak je patrné ze statistik Ministerstva spravedlnosti, institut oddlužení zavedený insolvenčním zákonem s účinností od 1. ledna 2008 je nepodnikateli hojně využíván a jeho „obliba“ roste téměř raketovým tempem. Je proto aktuální řešit nejen to, jaké podmínky má dlužící nepodnikatel splnit, aby mu bylo oddlužení povoleno, ale také to, jakým způsobem si má počínat v průběhu samotného oddlužení. Klíčovou otázkou pro osoby, kterým bylo povoleno oddlužení, je, jaký vliv bude případně mít na jeho pokračování a úspěšnost skutečnost, že ztratí, byť jen dočasně, zaměstnání a zdroj příjmů.

Při oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen po dobu 5 let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky (což odpovídá zhruba 2/3 čisté mzdy po odečtení tzv. nezabavitelné částky). Soud rozhodující o povolení tohoto oddlužení musí u dlužníka posoudit, zda bude schopen v pětileté lhůtě splatit nejméně 30 % pohledávek svých přihlášených věřitelů, nebo tu část pohledávek, na které se s tím kterým přihlášeným věřitelem dohodne (nebude-li splnění této podmínky dle soudu pravděpodobné, oddlužení vůbec nepovolí). Vedle povinnosti splácet pohledávky přihlášených věřitelů má dlužník v průběhu povoleného oddlužení rovněž povinnost vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost, resp. o získání příjmu usilovat (§ 412 odst. 1 písm. a) IZ).

Po uplynutí pěti let vezme insolvenční soud splnění oddlužení na vědomí rozhodnutím, jehož právní mocí se končí insolvenční řízení (§ 413 IZ). **Význam celého institutu oddlužení** pak spočívá v tom, že na návrh dlužníka, který splnil řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, zejména uhradil alespoň 30 % pohledávek přihlášených věřitelů, nebo část jejich pohledávek určenou dohodou s nimi, vydá insolvenční soud usnesení, jímž **dlužníka osvobodí od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny** (§ 414 IZ).

Ustanovení § 415 IZ stanoví z tohoto pravidla **důležitou výjimku**. Umožňuje totiž, aby dlužník byl osvobozen od placení zbytku pohledávek, i když hodnota plnění, které při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, byla nižší než 30 % jejich pohledávek, nebo nedosahovala nejnižší hodnoty plnění, na které se tito věřitelé s dlužníkem dohodli. O uplatnění této výjimky však může insolvenční soud rozhodnout pouze za předpokladu, že dlužník prokáže, že požadované hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které **nezavinil**, a že částka, kterou věřitelé na uspokojení svých

pohledávek dosud obdrželi, není nižší než částka, které by se jim dostalo, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem.

Případy zrušení povoleného oddlužení

Dle ustanovení § 418 odst. 1 písm. a) a b) IZ insolvenční soud schválené oddlužení zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkovra úpadku konkursem, jestliže mj. dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení nebo se ukáže, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit. V souvislosti se shora citovaným ustanovením nebylo zcela zřejmé, zda pod neplnění podstatných povinností dlužníka podle schváleného způsobu oddlužení lze podřadit i případ, kdy dlužník v důsledku ztráty zaměstnání není schopen splácet pravidelné splátky. Řešením této otázky se zabýval nedávno Nejvyšší soud ČR ve svém rozhodnutí ve věci spis. zn. 29 NSCR 12/2013 ze dne 28. února 2013, navrženém k publikaci ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu ČR.

Doba trvání nezaměstnanosti

Vyřešení shora nastíněného problému soudu posloužila právě výjimka zakotvená v ustanovení § 415 IZ. Podle tohoto ustanovení je pro osvobození od placení zbytku dluhů klíčová skutečnost, že požadované hodnoty plnění nebylo dosaženo v důsledku okolností, které dlužník nezavinil. Jestliže dlužník není bez svého zavinění schopen plnit splátkový kalendář, nelze to považovat za neplnění podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení ze strany dlužníka, pro které jinak lze oddlužení zrušit (v opačném případě by ustanovení § 415 IZ by naprosto pozbylo svůj smysl). Aby však dlužník zabránil zrušení oddlužení, musí plnit povinnosti stanovené v § 412 IZ (tedy v dané situaci hledat nové zaměstnání).

Jinak řečeno, jestliže dlužník za trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře není schopen hradit měsíční splátky předpokládané podle schváleného oddlužení, ačkoli řádně plní povinnosti uvedené v § 412 odst. 1 a 3 insolvenčního zákona, není to důvodem ke zrušení oddlužení pro neplnění podstatných povinností.

K tomu je třeba poznamenat, že tím však není vyloučeno zrušení oddlužení, když dlužník nebude pro **déletrvajíc** ztrátu zdroje příjmů schopen splnit podstatnou část splátkového kalendáře. Z toho lze tedy dovodit, že **krátkodobá ztrata příjmů projevivší se v neplacení pravidelných splátek v průběhu oddlužení nemůže mít bez dalšího za následek rozhodnutí insolvenčního soudu o zrušení oddlužení.**

V předmětném usnesení Nejvyšší soud ČR vyslovil ještě další zajímavý závěr, podle kterého dlužník, u nějž došlo ke zrušení oddlužení plněním splátkového kalendáře a prohlášení konkursu proto, že v důsledku (jím nezaviněné) ztráty zaměstnání neplnil podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, se může po pravomocném zrušení konkursu znovu pokusit o oddlužení na základě nově podaného insolvenčního návrhu. Dosud se totiž ohledně oddlužení zastával princip „jednou a dost“ vyjádřený v ustanovení § 395 odst. 2 písm. a) IZ, podle kterého návrh na povolení oddlužení podaný opětovně osobou, o jejímž návrhu na povolení oddlužení bylo již dříve rozhodnuto, má být zamítnut.

Pro úplnost je vhodné uvést, že v současnosti je v Poslanecké sněmovně projednávána pod sněmovním tiskem č. 929/0 tzv. revizní novela insolvenčního zákona, její případné přijetí v současném znění však nebude mít na výše uvedené závěry vliv.

Mgr. Michal Červinka,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)